

גליון 679
שנה י"ד תשפ"ה

סיפורי צדיקים

יו"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר ז"ל

סיפורי חז"ל

מתוקה שנת העובד

מעשה היה כשנפטר ר' בון בקוצר שנים, נכנס ר' זירא והספיד עליו ההספד הזה, וכך אמר: נאמר בספר קהלת, מתוקה שנת העובד אם מעט ואם הרבה יאכל. משל למה הדבר דומה, למלך שהיה לו כרם, ושכר פועלים לעבוד בכרם, והיה בין הפועלים אחר שהיה מוכשר במלאכתו יותר מכולם, והספיק בזמן קצר לעשות מה שפועל אחר צריך לעשות כל היום. וכשראה המלך שסיים מלאכתו, נטלו המלך בידו והיה מטייל עמו, לעת ערב באו הפועלים ליטול שכרם ובא אותו הפועל עמם, ונתן לו המלך כל שכרו כאילו עבד כל היום. התחילו הפועלים מצטערים ואמרו למלך: הרי אנו יגענו כל היום, וזה יגע רק שתי שעות, למה זכה לשכר שלם. אמר להם המלך, למה אתם מצטערים, זה יגע בשתי שעות מה שלא יגעתם אתם כל היום. והנמשל: שר' בון שהיה שוקד על התורה ביגיעה עצומה למד בכ"ח שנה מה שאין תלמיד ותיק יכול ללמוד במאה שנה.

(קהלת רבה)

פרשת השבוע

בשמו, כדי שיברך אותם. עשה הקרוב כפי שנתבקש, ויצא עם הילדים לוורשה, כאן חיפש אחרי היהודי שחשב אותו בלבו לצדיק מפורסם וידוע לכל, אך רק לאחר חקירות ודרישות רבות, גילה אותו, והנה לגדול פליאתו, נראה היה האיש כאחד מפשוטי העם. כשהביא לפניו את הילדים ושטח את בקשתו, הרושם היה שהלה אינו מבין כלל מה רוצים ממנו, אף על פי כן מילא הקרוב שליחותו ואמר לו, אף שאינך יודע מאומה, תואיל נא לברך אותם כבקשת אביהם הרבי מגור. עשה היהודי כחפצו והרעיף ברכות על ראשם, ויהיה בצאתם מעל פניו, עדיין חוכך היה ומשתאה לדעת מי הוא, ומה מעשיו. אולי זה אחד מל"ו צדיקים נסתרים, אולם בשובו לגור סח לו ה"שפת אמת" דבר פלא. אכן, איש פשוט הוא, אלא שפעם אחת כשנימול בנו, לא היתה בידו אף פרוטה לצרכי סעודת הברית, ומכר את כלי מיטתו, והכין סעודת מצוה בכסף שקיבל, ואחר כך נשאר בעירום ובחוסר כל. הדבר עשה רושם גדול בשמים, שאיש פשוט כמוהו עשה כזאת, נמנו וגמרו ליתן שכרו גם בעולם הזה, שכל ברכה היוצאת מפיו לא תשוב ריקם, והוא עצמו אינו יודע כלל שניחן בכח סגולי כזה שברכתו מתקיימת.

וביום השמיני ימול בשר ערלתו (י"ב - ג') מסופר על הרה"ק רבי לוי יצחק מבארדיטשוב זיע"א שכאשר היו מזמינים אותו לברית מילה, נוהג היה להשיב שמוכן הוא לבוא ולהשתתף, בתנאי שיערכו סעודת מצוה כראוי. פעם שאל אותו אחד מתלמידיו לפשר התנאי, והרבי הסביר, מאבקים קשים יש לי נגד השטן, אשר בכל עת מחפש דרכים לקטרג על ישראל, לעומת השטן טוען אני, שכאשר אדם מישראל מקיים מצוה כלשהי, הוא עושה זאת בשמחה וברצון, ואילו כאשר נכשל יהודי בעבירה ח"ו, גורם לו הדבר צער רב ולבו נשבר בקרבו, ויש הוכחה לטענתי זאת. כי מעולם לא ראינו יהודי ואפילו הגרוע ביותר, שיערוך סעודה לרגל עבירה שעבר, ולעומת זאת, כאשר יהודי עורך ברית מילה, בר מצוה ושאר מצוות, אז הוא שש וששמח, ועורך סעודות מצוה ומכיון שהשטן יודע את האמת, על כן מנסה הוא בכל כוחו למנוע מיהודי לערוך את סעודת המצוה, כדי שתהא לו סיבה מספקת לקטרג על ישראל. ולכן כשזומינים אותי לשמחת מצוה מוכן אני לבוא, רק בתנאי שיערכו סעודת מצוה כראוי.

וביום השמיני ימול בשר ערלתו (י"ב - ג') מסופר על הרה"ק בעל "שפת אמת" מגור זיע"א, שפנה פעם אל אחד מקרובי משפחתו, וביקש אותו שיקח את שני בניו הקטנים אל יהודי פלוני בוורשה, ונקב

זמני השבת

זמני כניסת השבת

ירושלים: 6:44 ת"א: 7:00

תזריע-מצורע

זמני יציאת השבת

ירושלים: 8:00 ת"א: 7:03 ר"ת: 8:35

כשיבוא מישו ויספר לך את הסיפור הזה

תדע כי התקבלה תשובתך

לפני הסתלקותו של הבעש"ט הקדוש זיע"א, באו תלמידיו הקדושים לעשות את הימים והרגעים האחרונים שלו עמו במחיצתו, הבעל שם טוב קרא לכל אחד מהם בנפרד והורה לו במה יעסוק בהמשך דרכו וחיו, אחרון קרא למשרתו ר' יעקב ואמר לו: "תפקידך יהיה לעבור ממקום למקום ולספר מכל אשר שמעת וראית בהיותך פה עמי". הבעל שם טוב הוסיף והבטיח כי פרנסתו של ר' יעקב תהיה מצויה בהרחבה מעיסוקו זה. ואמנם כפי שציווה הבעל שם טוב. כן נהגו תלמידיו. לאחר פטירתו פנה כל אחד מהם למקום ולתפקיד שהועיד לו רבו. גם ר' יעקב עשה כפי שהורה לו רבו, ובכל מקום שאליו הגיע התקבל בסבר פנים יפות, שמו של הבעל שם טוב היה ידוע בכל הסביבה ותמיד חפצו היהודים לשמוע ממאורעות חייו של הצדיק, בכל מקום גם העניקו לר' יעקב שכר הגון וכיבודו מאוד.

באחת מתחנותיו נודע לו, כי באיטליה חי יהודי עשיר אחד הלווט אחר סיפורי הבעל שם טוב, כל המספר לו מעשה מהבעש"ט מקבל מטבע זהב, "מעכשיו תהיה פרנסתי מובטחת" אמר בלבו ר' יעקב, "אם אקבל מטבע זהב תמורת כל סיפור יהיה לי די והותר עד לסוף חיי" כשהגיע לעיר מגוריו של הגביר, נודע לר' יעקב כי האיש עשיר מופלג הוא, הוגה בתורה ביום ובלילה, בית כנסת בנוי באחוזתו ובו מתפללים מניין יהודים שלוש תפילות ביום. בקיצור יהודי תלמיד חכם מוקיר את התורה ולומדיה, ובעל מידות נדיבות, עוד נודע לו כי בכל שבת בעת הסעודות, נוהג הגביר לבקש מאורחיו לספר לו סיפורים על הבעל שם טוב, ר' יעקב פנה אפוא לביתו של הגביר, הייתה זו חווילה מפוארת שהשתרעה על שטח ענק ממדים, סביבה היה גן גדול שצמחו בו עצי פרי שונים לצד צמחי נוי מרהיבים, "בעל הבית מבקש שתתעכב אצלו עד שבת" הודיע המשרת לר' יעקב, "ובשבת תספר מסיפוריך". מיד הוכן עבורו חדר מרווח והוא סעד עם בני הבית.

השמועה על משרתו של הבעל שם טוב שהגיע למקום, משכה קהל רב לביתו של הגביר, הכל חפצו לשמוע מעשיות ממקור ראשון, "ספר לנו ר' יעקב ממה שראית אצל הבעל שם טוב" פנה אליו בעל הבית בסעודת ליל שבת, התלמיד המורגל כל כך בסיפורי הבעל שם טוב, פותח פיו מוכן ומוזמן להרצות את הסיפורים השגורים על פיו, אך מה זה קרה הוא אינו מצליח להיזכר בשום סיפור, מחשבותיו מבולבלות ואין הוא זוכר מאומה, הוא בא במבוכה אך התעשת במהירות, "אני עייף מאוד" התנצל באוזני בעל הבית, "מחר בסעודת הצהריים אספר", בלילה כשעלה על יצועו הרכיבו דמעותיו של ר' יעקב את כריתו, הוא ניסה להעלות את דמותו של רבו לנגד עיניו, אך גם משאלה

פשוטה זו לא עלתה בידו, הוא לא ידע את נפשו מצער ונרדם מתוך צער עמוק. ביום השבת נשנתה התופעה המוזרה, ר' יעקב חפץ לספר ומוחו כמו התרוקן, לא מעשה, לא אמרה, לא אירוע, שום דבר, עיניים חשדניות החלו להינעץ בו, אולם הגביר החליק את הדבר ואמר, שמן הסתם טרם התאושש האורח מהנסיעה הארוכה, הסעודה השלישית הגיעה הכל מצפים למוצא פיו של ר' יעקב ושוב נמחק זכרוננו כליל.

"מן השמים מונעים ממני לספר" אמר לבעל הבית, כשבתכניתו להסתלק מהר מהמקום עם צאת השבת, הוא חשב לעצמו שאולי אין תושבי העיר הזו ראויים לשמוע ממעשיותיו הנפלאות של רבו הקדוש, אבל הוא לא הצליח למצוא לכך כל הסבר הגיוני, עוד ניסה לנחש שאולי משמים אין מעוניינים בהתעשרותו, אך הלא הבעל שם טוב בעצמו הבטיח לו כי יראה ממלאכה זו פרנסה מרווחת. "ישיבה כבודו עמנו עוד ימים מספר" ביקשו הגביר, "אולי ישוב זכרוננו וינצנץ במוחו איזה מעשה", עבר יום ועוד יום וכבר הגיע יום שלישי בערב, ומעיינות מוחו של ר' יעקב כאילו נסתתמו לחלוטין, הוא הכין את מרכבתו להמשיך במסעו, והנה אך החלו הסוסים לדהור במורד ההר, ובראשו של ר' יעקב הבריק הזיכרון, מעשה אחד מוזר ומופלא עלה במוחו, הוא משך בחזקה במושכות והפך את כיוון נסיעתם של הסוסים, שוב דוהרים הם אל ביתו של הגביר ממחרים להגיע, טרם יישכח גם הסיפור הבודד הזה.

למרות כל שאירע עד אז, קיבלו הגביר בחמימות ובמאור פנים, הוא הכניסו לחדרו הפרטי ודרך את אוזניו לשמוע כל מלה, הסיפור אירע בימים שלפני חג הפסחא הנוצרי, החל ר' יעקב בסיפורו, במשך כל השבת היה הבעל שם טוב שרוי בצער ונראה מוטרד מאוד, מיד במוצאי השבת ציווה לרתום את הסוסים ויצא לדרך, גם אותי לקח עמו, כל הלילה נסענו מבלי שנדע לאן, עם בוקר עצרה העגלה מול בית שחלונותיו מוגפים, יהודייה זקנה יצאה לקראתנו כולה רועדת: "חוסו על נפשכם יהודים, יום חג לנוצרים היום כל יהודי שנמצא ברחוב אחת דתו למות" אולם הבעל שם טוב לא התרשם מדבריה, וביקש להיכנס הביתה, לאחר מכן ניגש אל החלון והתבונן החוצה, האישה נראתה דאוגה ולחוצה מאוד, אך הבעל שם טוב לא התייחס כלל לחששותיה ולאזהרותיה, מבעד לחלון נראתה כיכר העיר עליה ניצבה במה גדולה שהובילו אליה מדרגות רבות, והמון רב התגודד סביבה.

והנה צלצלו הפעמונים והבישוף הגיע לשאת את נאוומו. "יעקב" פנה אלי פתאום הבעל שם טוב "לך וקרא אלי את הבישוף", בני הבית רעדו מפחד, אך הבעל שם טוב התעלם מהם לחלוטין, סמכתי על רבי הקדוש ופילסתי לי דרך בין ההמון היישר אל הבמה: "הבעל שם טוב כאן והוא קורא לך לבוא אליו" אמרתי לבישוף בשפת הקודש, הבישוף נתן בי מבט חודר "אמור לו שאבוא מיד עם תום הנאום", השיב למרבה תדהמתי.

משל ונמשל

הדם מסמל הזריות והחלב סמל העצלות והקרירות

את הטעם שבכל הקורבנות שהקריבו בבית המקדש צריך לתת הדם והחלב על המזבח אפשר להסביר בדרך זו.

משל ליהודי סוחר אחד שישב בבית המדרש ולמד תורה, בתוך כך בא סוחר אחד לביתו ורצה לעשות אתו עסק כלשהו. כשלא מצא אותו בביתו, סירב להמתין עד שיחזור מבית המדרש, והלך לסוחר אחר ואתו עשה את העסק. כשחזר ההוא מבית המדרש ונודע לו על הדבר, התפלא על בני ביתו ואמר: מדוע לא קראו אותו מבית המדרש? פעם אחרת בא אליו גובה המיסים של הממשלה, רצו אנשי הבית אליו לבית המדרש והזעיקו אותו שיגיע מהר הביתה, כשהגיע היהודי לביתו וראה מי ממתין לו, אמר להם לבני ביתו: שוטים שכמותכם, כאשר בא אלי סוחר לעשות אתי עסק שיכולתי להרוויח מזה, לא מיהרתם לקרוא לי הביתה ונתתם לו ללכת לסוחר אחר. והפעם כאשר הגיע גובה המיסים לבקש ממני כסף רצתם להביא אותי.

הנמשל: ישנן מצוות עשה ומצוות לא תעשה, ודרושים להן כוחות מנוגדים, למצוות עשה כוח הרצון והזריות, ולמצוות לא תעשה מידת העצלות, האדם החוטא מחליף את השיטה, נוהג בזריות ובחשק בעבירות על מצוות לא תעשה, ובמידת העצלות לעשיית מצוות עשה, והקורבנות באים לכפר על שני סוגי העבירות, ולכן מקריבים את הדם שהוא מסמל את הזריות ואת החלב המסמל את הקרירות ואת העצלות.

(בשם המגיד מדובנא זיע"א)

חזרתי אל הבעל שם טוב הקדוש ומסרתי את המענה של הבישוף, אך הוא ציווני לשוב אל הבישוף ולהורות לו שיבוא מיד עכשיו, "אמור לו שאל יהיה שוטה ואל יתמהמה" הוסיף בנחרצות. שוב יצאתי מהבית וניגשתי לבמה ומסרתי לבישוף את דברי רבי. "אבקש את סליחתכם" פנה הבישוף לקהל המשולח, "מיד אשוב" ובדברו ירד מן הבמה וצעד בעקבות ר' יעקב.

בבית התבודדו הבעל שם טוב עם הבישוף בחדר צדדי קרוב לשעתיים תמימות, לאחריון מיהר הבעל שם טוב לשוב לעירו, מה היה עם הבישוף וזאת לא אדע, סיים ר' יעקב את סיפורו, הגביר ישב אחוז בהרהורי: "כל סיפורך אמת" הפטיר, "מיד כשראיתי את פניך הכרתך, ולכן גם האמנתי לכל דבריך בשבת" אמר.

"ועכשיו אספר לך את ההמשך" ניכר היה עליו כי הוא נרגש מאוד, "אני הוא הבישוף, נולדתי יהודי וסרתי מן הדרך עד שהמרתי את דתי, פניתי לכמורה וטיפסתי במעלותיה עד שנתמנתי לבישוף, הבעל שם טוב הקדוש הוא שהשיבני לצור מחצבתי, באותו ערב שעה שעמדתי מול קהל ההמונים בכיכר העיר, ואתה באת וקראת לי בשליחותו לבוא אליו, לא הצלחתי תחילה להתנתק מכל הכבוד והעושר הרב, אולם בפעם השנייה כשבאת אלי הצלחתי להתגבר על יצרי ובאתי, "כשהסתגרנו בחדר הורה לי הבעל שם טוב דרך תשובה מפורטת, הוא גם הדריך אותי להעניק מחצית מהוני לצדקה, מחצית מן הסכום שנותר ברשותי נתתי למלך כדי שישכים לשחררני מתפקידי, וכדי שאוכל להיעלם למדינה אחרת ולטשטש את זהותי, "בטרם נפרדנו מסר לי הבעל שם טוב סימן: כשיבוא מישו ויספר לך את הסיפור הזה, תדע כי התקבלה תשובתך.

"כל הימים מחזר אני אחר סיפורי הבעל שם טוב, מצפה לשליח שיספר לי את סיפורי האיש, ובכך יאות לי שהתכפרו עוונותי, כשראיתי שאינך זוכר מאומה הבנתי שכנראה עלי לשוב בתשובה עמוקה יותר, כשעברו הימים ונסעת מכאן, פרצתי בבכי מר על שלא זכיתי לשוב בתשובה שלמה, "עכשיו הנני המאושר באדם" סיים את דבריו הנרגשים, "בטוח אני שלזה התכוון הבעל שם טוב כשציווה עליך לכתת את רגליך ולספר מעשיות, ביצעת את שליחותך, לפרנסתך אל תדאג עוד, כי אני אספק לך זאת בהרחבה".

צ'ין אדם לחברו

לקבל מכות ולא לדבר לשון הרע
פעם נסע הרה"ק הגר"א מוילנא ויע"א בעגלה בשנות גלותו, ולפתע סתה העגלה והסוסים משכו אותו אל עבר גינתו של אחד הגויים, העגלון כשראה זאת קפץ והתחבא מפני הגוי בעל הגינה, אבל הגאון היה שקוע בלימודו. והנה כשראה הגוי בעל הגינה שהסוסים מכרסמים את גינתו, רץ אל העגלה בחמת זעם וראה את הגר"א יושב וקורא בספר, הדבר העלה את חמתו יותר והחל להפליא את מכותיו בגאון, והגאון לא הבין על מה ולמה, ורק לאחר דקות אחדות הבין מה קורה, ורצה לומר לגוי שהוא לא בעל עגלה ושיפסיק להרביץ לו, והנה בעל העגלה מתחבא באחד השיחים, אבל נזכר שזה "לשון הרע" ושתק והמשיך לספוג את המכות בלי לפצות פה. לימים כשהיה הגר"א נזכר במאורע זה הודה תמיד לה' על שהציל אותו ברגע הנכון מהעוון החמור של לשון הרע, והיה אומר שאילו חלילה וחס היה נכשל בו, אפילו בכל תורתו לא היה בה היכולת להצילו מעונשו החמור של איסור לשון הרע.

והוי דן את כל האדם לכף זכות
הרב אריה לוי זצ"ל סיפר פעם מדוע הוא התחיל ללמד זכות על כל בן אדם, זאת בעקבות מקרה שקרה לו. פעם אחת הוא השתתף בהלוויה של אדם חשוב מאד, אחד מנקי הדעת בירושלים, הרב אלעזר ריבלין זצ"ל שהיה עושה חסד לאלפים, בעל גמ"ח גדול, עוזר לנוקמים, מפורסם מאד. היה לו חבר אחד אדם חשוב מאד והם היו חברים 30 שנה, והוא גם היה החברותא שלו. תמיד בעניני צדקה וחסד עשו יחדיו למען הכלל

והפרט דברים גדולים. כשנפטר ר' אלעזר ריבלין השתתף בהלוויה רבי אריה לוי והנה איך שהתחילה ההלוויה, רואה הרב לוי שחברו של הנפטר עוזב את המקום, נכנס לחנות פרחים וקונה עציץ. הוא נשאר נדהם. ברגע האחרון שניתן לעשות חסד ולתת את הכבוד האחרון לחבר האמיתי שלך שהיית איתו רוב ימך, ומסע ההלוויה רק מתחיל ואתה פורש לעיני כולם, נכנס לחנות פרחים וקונה עציץ? הרב לוי לא יכול היה לעצור את רוחו, ונכנס לחנות כדי לקיים מצות "הוכח תוכיח את עמיתך", אומר לו הרב לוי: "ילמדני רבי, מדוע בתחילת ההלוויה נכנסת לחנות פרחים לקנות לך עציץ?" ענה לו היהודי הצדיק: "כידוע, אני מטפל במשך שנים במצורע ואמש הוא נפטר. הרופאים בבית החולים ציוו לשרוף את כל כליו ואת כל מلبושו כיון שהצרעת מדבקת היא, ובין החפצים שלו הם ציוו לשרוף גם את התפילין. כשאני שמעתי שצריכים לשרוף את התפילין שלו, באתי בדברים עם הרופאים הנכרים, ובקשתי מהם, אם אוכל במקום שהם ישרפו, לקבור את התפילין בתוך כלי חרס כמו מנהג ישראל, הם הסכימו אבל התנו תנאי, שעד השעה שתים עשרה בצהריים אגיע לשם, כיון שנתאחרה ההלוויה והגיע הזמן שאני כבר חושש שלא אספיק להגיע, ואז חלילה ישרפו את התפילין, נאלצתי לעזוב את ההלוויה, להיכנס במהירות לחנות כדי לקנות את העציץ ולרוץ לבית החולים". אמר הרב לוי:

מרגע שהתברר לי המעשה הזה, קבלתי על עצמי מעתה רק להצדיק את הבריות ולדון כל אדם לכף זכות.

תלולא דצדקיא

שבת קודש ה' אייר

הרה"ק רבי לייבוש ממעוריש (תלמיד הבעש"ט - תקל"ה)
הרה"ק רבי משה מסאמבור ב"ר יצחק אייזיק (ת"ר)
הרה"ק רבי יוסף מאיר מספינקא ב"ר שמואל צבי (אמרי יוסף - תרס"ט)
יום ראשון ו' אייר
הרה"ק רבי לייבוש ממעוריש (תלמיד הבעש"ט - תקל"ה)
הרה"ק רבי משה מסאמבור ב"ר יצחק אייזיק (ת"ר)
יום שני ז' אייר
הגה"ק רבי שלמה אפרים ב"ר אהרן (כלי יקר - שע"ט)
יום שלישי ח' אייר
הרה"ק רבי ירחמיאל משידלאבצא ב"ר יעקב יצחק מפרשיסחא (תקצ"ט)
יום רביעי ט' אייר
רבי אביגדור קרא ב"ר יצחק (בעל הקנה-קצ"ט)
יום חמישי י' אייר
הרה"ק רבי מאיר מרגלית ב"ר צבי הירש (תלמיד הבעש"ט - מאיר נתיבים - תקנ"ג)
הרה"ק רבי משה מזוהיעל ב"ר יחיאל מיכל מזלאטשוב (תקצ"א)
הרה"ק רבי דוד מטאלנא ב"ר מרדכי מטשענובל (תרמ"ב)
הרה"ק רבי הלל מקאלמאי ב"ר ברוך בענדט (תרנ"א)
הרה"ק רבי יוסף תאומים ב"ר מאיר (פרי מגדים-תקנ"ב)
יום שישי י"א אייר
הרה"ק רבי יצחק מראדוויל ב"ר יחיאל מיכל מזלאטשוב (תקפ"ה)
הרה"ק רבי נפתלי מראפשיץ ב"ר מנחם מענדל (תקפ"ז)
הרה"ק רבי יהודה צבי מסטרעטין ב"ר שמואל ונוויל (תר"ה)
זכותם תגו עלינו ועל כל ישראל אמן

מצווה הלכות

מאת הרה"ג נטילאל הכהן רביטביץ שליט"א
מח"ס "גם אני אודך" רש"רס יוסף הירש"ל על המצוות.

חסרת הסכין מהשלחן בעת ברכת המזון (ב')

(א) סכין שמתקפל, לא סגי שמקפל הסכין, אלא צריך גם לכסותו. ("פסקי תשובות" אורח חיים סימן ק"פ, הערה 19)

(ב) סכין של פלסטיק לא צריך להסיר. (ספר "גם אני אודך" תשובות מרן הגר"ח קניבסקי זצ"ל)

(ג) נכון להחמיר להסיר לא רק סכין של ברזל, אלא אף סכינים של שאר מיני מתכות. (שו"ת "או נדברו" חלק ז' סימן ב')

(ד) כמה אנשים האוכלים בשלחן אחד, ואחד מהם מברך ברכת המזון, מותר לחבירו לאחוז סכין על השלחן ולחתוך בו ירקות וכיוצא בו שרוצה לאכול. (ספר "גם אני אודך" תשובות מהגאון בעל שערי יושר זצ"ל)

לע"נ

הרה"ק רבי משה מזוהיעל
ב"ר יחיאל מיכל מזלאטשוב זיע"א
גלב"ע י' אייר תנצב"ה

קרית קרעטשניף רחובות

טל': 052-7144471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

בחסות דפוס פוסטר

דפוס אישי מקצועי

08-8422112 ההגנה 54 רחובות

P6422112@gmail.com